

ведеться на всіх рівнях, починаючи від влади центрального уряду і закінчуючи самостійними союзами і об'єднаннями малих підприємств.

Центральна влада і місцеві органи самоврядування субсидують на всіх етапах життєвого циклу МСП, безпосередньо беруть участь у створенні наукоємного та високотехнологічного виробництва. Для таких підприємств держава виділяє позики, забезпечує кредитування через надання поруки та інших видів кредитних гарантій. Також при централізованій підтримці держави в проводиться навчання кадрів, здійснюється консультаційно-інформаційна підтримка.

У Сінгапурі основний напрямок роботи було сфокусовано на створенні привабливого інвестиційного клімату, прозорій системи надання звітів, сприятливих умов для відкриття бізнесу, а також пільгова податкова політика для підприємців-початківців. Для деяких видів діяльності «податкові канікули» з прибуткового податку можуть затягуватися до 10 або навіть 15 років [3]. Ці та багато інших умов дозволили залучити в мале підприємництво переважну кількість жителів країни - до 80%. Високий економічний рівень досягається в першу чергу суворим виконанням законів. В державі практично відсутня корупційна складова, а бюрократія зведена до нуля.

Отже, виходячи зі світового досвіду, можна запропонувати наступні заходи: посилення стимулювання суб'єктів підприємництва до інвестиційно-інноваційної активності шляхом збільшення обсягів держзамовлень у інноваційно-активних МСП; введення механізму виділення частки надходжень від суб'єктів МСП на фінансування грантів з розробки та впровадження виробництва інноваційної продукції; державна підтримка та фінансування створення регіональних і місцевих інвестиційно-інноваційних кластерів за участю суб'єктів МСП в пріоритетних сферах економіки; розвиток інформаційного та консалтингового супроводу; надання населенню консультаційної підтримки для створення власного бізнесу.

Таким чином, можна зробити висновок, що розвиток конкурентоспроможних, економічно активних, інноваційних та соціально відповідальних малих та середніх підприємств буде сприяти економічному зростанню країни і має бути однією з головних цілей економічної політики нашої країни.

Література:

1. Поліщук Г.О. Державна підтримка розвитку малого підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід [Електронний ресурс] / Г.О. Поліщук // Актуальні проблеми державного управління. – 2017. – № 1 (51). – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2017-1/doc/6/03.pdf>.
2. Фролова Н. Л. СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ [Електронний ресурс] / Н. Л. Фролова // Вісник економіки транспорту і промисловості № 61. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://btie.kart.edu.ua/article/view/127690/123495>
3. Бизнес в Сингапуре: малый бизнес по-сингапурски [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.openbusiness.ru/html_euro/singapur_open2.htm

Запорожець С.

Черкаський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ПРИ ІПОТЕЧНОМУ КРЕДИТУВАННІ

Інвестиційне проектування в Україні потребує впровадження ефективних механізмів здатних забезпечити його активізацію на умовах підвищеного рівня ефективності впровадження.

Іпотечне кредитування як складова іпотечного механізму є одним з перспективних напрямків розвитку інвестиційного проектування в сучасних умовах розвитку економіки країни.

Серед головних причин слабого кредитування інвестиційних проектів шляхом іпотечного перерозподілу ресурсів банками є:

- високий рівень ризику, що обумовлений тривалими термінами реалізації проектів; недостатній рівень кредитоспроможності позичальника;
- відсутність достатнього рівня забезпеченості фінансовими ресурсами; недосконалість та неефективність діючої методики, а також відсутність застосування новітніх методологічних підходів до оцінки ефективності інвестиційних проектів;
- ірраціональність врахування фактора ризику при оцінці інвестиційного проекту, забезпеченого іпотекою.

Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів є чи не найбільш трудомістким і відповідальним аспектом здійснення інвестиційного аналізу банку. У зв'язку з тим, що цей етап обов'язково пов'язаний із виконанням математичних розрахунків, особливу увагу слід приділяти не лише правильності і точності їх виконання, а й адекватності методів і критеріїв оцінки, що застосовуються при цьому.

З позиції банку (коли банк кредитує інвестиційний проект за рахунок іпотеки, бере участь у його реалізації чи надає консультативні послуги) існує велика відповідальність за вибір інвестиційних проектів та високі вимоги щодо достовірності методів обґрунтування цього вибору та оцінки їх ефективності (Демиденко, 2008).

Діючі методичні підходи, які використовуються на практиці банками, базуються на зіставленні витрат на інвестиційний проект та очікуваних доходів від його реалізації. Проте, зазначені підходи орієнтовані на розрахунок фінансової ефективності від створення нового підприємства, вони не враховують всіх аспектів реалізації інвестиційного проекту та причинно-наслідкових зв'язків між факторами, що впливають на його ефективність, з метою підвищення привабливості даного проекту.

Необхідно зазначити, що хоча методи оцінок інвестиційних проектів, умови їх застосування та вимоги щодо їх вихідної інформації визначені і відпрацьовані багаторічною практикою, не можна розраховувати на їх універсальність і досконалість.

Причини такої оцінки полягають у складності моделювання динамічних фінансово-економічних процесів у сучасних умовах української економіки. Сучасний стан економіки характеризується важко прогнозованими темпами інфляції, змінами цінової структури, нестійкістю податкового законодавства і системи пільг.

Також однією з проблем іпотечного кредитування проектів є те, що фінансовий та інвестиційний менеджмент банку налічує істотну кількість традиційних показників і критеріїв для оцінки інвестиційних проектів (NPV, PP, IRR, PI тощо), яким властиві певні досить суттєві недоліки.

В той же час, виявлено, що результируючими показниками привабливості для банку будь-якого інвестиційного проекту виступають зазначені фінансові показники: абсолютні та відносні.

Але для всебічної оцінки проекту вважаємо недостатнім спиратись лише на дані характеристики проекту. Визначення та аналіз економічних, технічних та соціальних параметрів інвестиційного проекту дозволяє здійснити всебічну, обґрунтовану оцінку (рис.1).

Якісні характеристики проекту, такі як прогресивність проекту, зайнятість населення, пропонуємо визначати за допомогою експертної оцінки. При визначенні ризику неповернення інвестицій та ризику проекту на етапі його розробки та впровадження також частково пропонується використовувати методи експертної оцінки.

Запропонований підхід до оцінювання ефективності інвестиційної діяльності банку дозволяє більш повною мірою здійснити факторний аналіз ефективності проекту, простежити причинно-наслідкові взаємозв'язки між факторами, що впливають на його привабливість. У випадку незадовільної оцінки проекту, який необхідно запровадити,

банк має можливість переглянути ті або інші характеристики проекту з метою підвищення його ефективності.

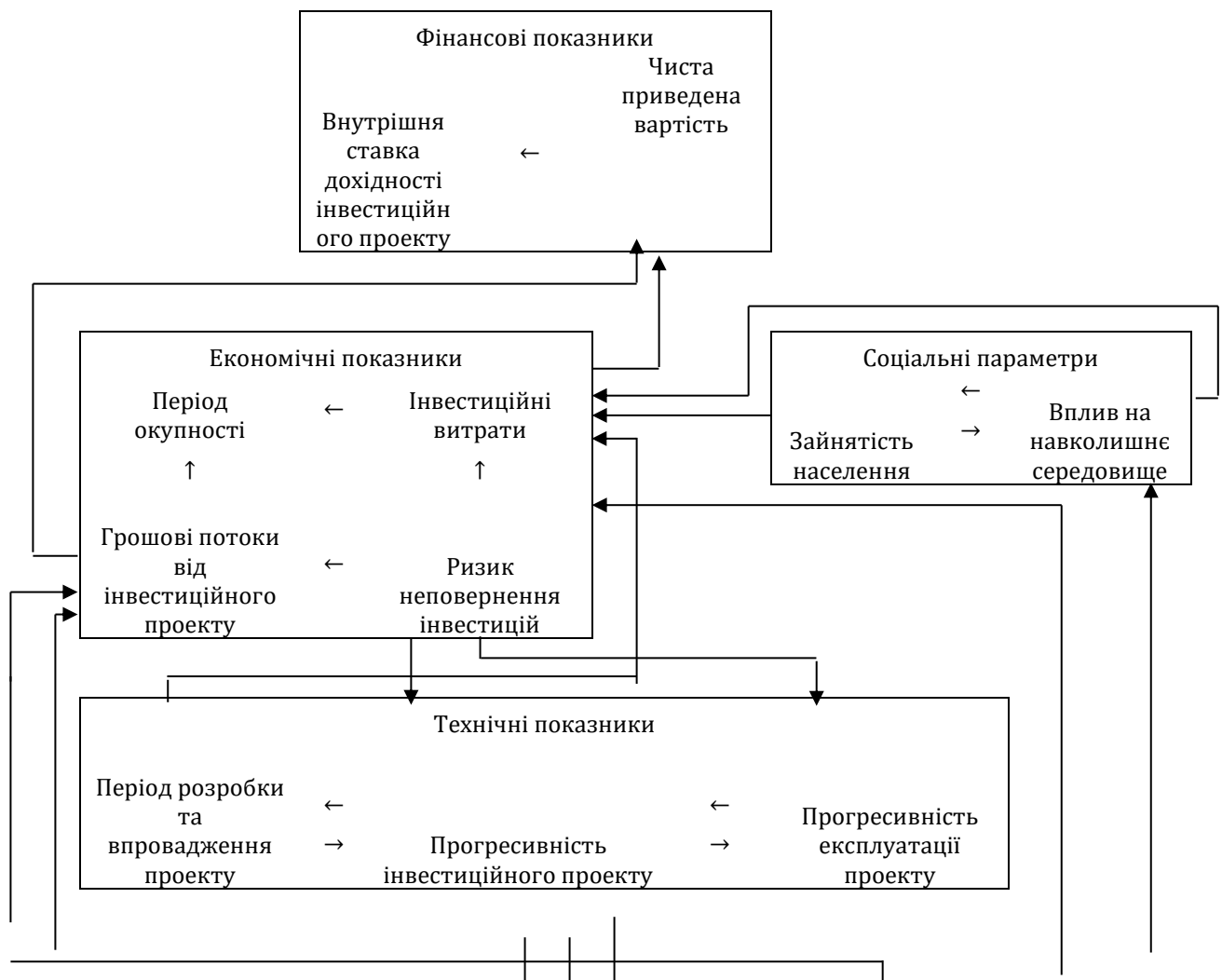

Рис.1 СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Якісні характеристики проекту, такі як прогресивність проекту, зайнятість населення, пропонуємо визначати за допомогою експертної оцінки. При визначенні ризику неповернення інвестицій та ризику проекту на етапі його розробки та впровадження також частково пропонується використовувати методи експертної оцінки.

Запропонований підхід до оцінювання ефективності інвестиційної діяльності банку дозволяє більш повною мірою здійснити факторний аналіз ефективності проекту, простежити причинно-наслідкові взаємозв'язки між факторами, що впливають на його привабливість. У випадку незадовільної оцінки проекту, який необхідно запровадити, банк має можливість переглянути ті або інші характеристики проекту з метою підвищення його ефективності.

Таким чином, запропоновані показники являють собою баланс між факторами зовнішнього середовища та внутрішніми характеристиками окремого проекту, а сама система являє собою поєднання об'єктивних, кількісно визначених результатів та суб'єктивних - якісних характеристик інвестиційного проекту.

У системі заходів із забезпечення реалізації інвестиційних проектів важливе місце також належить нейтралізації ризиків. Зазначимо, що у процесі вибору окремих напрямів нейтралізації ризиків (розподіл ризиків, формування резервів по проекту,

страхування та хеджування ризиків) банку варто виходити з їх результативності й економічності (Морщенок, 2017).

Оскільки банк не фінансує безризикові інвестиційні проекти, необхідно визначити як повинен бути компенсований той або інший рівень ризику. Відповідь на це питання дає розрахунок так званої премії за ризик, що являє собою додатковий прибуток, необхідний інвестору поверх того рівня, що можуть принести безризикові інвестиції. Цей додатковий прибуток повинен зростати пропорційно рівню ризику по інвестиційному проекту. Основу такої залежності становить так звана лінія надійності ринку.

Доведено необхідність ризик інвестиційного проекту розподілити на дві групи:

- 1) ризик інвестиційного проекту на етапі його розробки і впровадження;
- 2) ризик неповернення інвестицій. Розглянуто аспекти управління інвестиційним ризиком відповідно до етапу життєвого циклу проекту.

Для кількісної оцінки рівня ризику запропоновано виділити класи інвестиційних проектів, встановити види ризиків щодо кожного класу і визначити критерії оцінки величини ризиків по кожному з них, а також розрахувати премію за ризик, що являє собою додатковий прибуток, необхідний інвестору поверх того рівня, що можуть принести безризикові інвестиції. Для оцінки ризикованості проекту на етапі повернення інвестицій також доцільно використовувати метод дерева рішень.

Література:

1. Демиденко О. А. Методичні аспекти оцінки ефективності інвестиційних проектів [Електронний ресурс] - Режим доступу: - <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/1111/1/44.pdf>
2. Морщенок Т. С. Прийняття та обґрунтування інвестиційних рішень в умовах ризику [Електронний ресурс] - Режим доступу: - http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/10348/st_47_17.pdf?sequence=1

Зінченко Т.А.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 3 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник – к.е.н., проф. кафедри банківської справи Краснова І.В.*

ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Доступність фінансових послуг для населення є важливим індикатором фінансової стабільності. Проблема фінансової інклюзивності, яка характеризує рівень охоплення населення базовими фінансовими послугами, є важливим питанням для фінансового ринку та забезпечення економічного зростання країни, оскільки сприяє залученню грошових коштів населення до банківської системи. За умови фінансової інтеграції, яка потребує вирішення питання включеності країни до світового фінансового середовища, важливо забезпечити однакові умови, правила єдності умов доступу.

Фінансову інклюзивність за ступенем важливості для населення можна порівняти, доприкладу, з освітою, захистом прав та інтересів громадян та тому подібному. Вирішення даного питання в нашій країні одночасно вирішує питання розширення доступності фінансових установ та фінансових послуг, обізнаності та довіри населення до банківської системи в цілому.

Поняття «фінансова інклюзивність» характеризує рівень охоплення дорослого населення та підприємств базовими, корисними та доступними фінансовими продуктами та послугами, які відповідають їх потребам та надаються відповідальним та стабільним способом. Оцінюють фінансову інклюзивність, за підходом Світового банку, за такими складовими: грошові транзакції та платежі, послуги із заощадження, послуги з кредитування, страхові послуги [1]. За даними Світового банку у 2017 році 69%